

Posudek na doktorskou dizertační práci JUDr. Petra Téglu „Dobrá víra v občanském právu“

V březnu 2008 předložil JUDr. Petr Tégl k obhajobě na Katedře občanského práva Právnické fakulty Univerzity Karlovy doktorskou dizertační práci na téma „Dobrá víra v občanském právu“.

Práce je napsána v rozsahu 217 stran textu a rozdělena je (kromě úvodu a závěru) celkem do devíti kapitol (hlav). První hlava pojednává o některých historických aspektech termínu *bona fides* a dále o ochraně dobré víry (v objektivním smyslu) jakožto o jedné ze základních zásad soukromého práva. V hlavě druhé se autor pokouší explikovat zkoumaný pojem dobré víry jak v jejím významu objektivním, tak i subjektivním. Třetí hlava přibližuje působení dobré víry v právním řádu České republiky, v právních řádech dalších zemí, v mezinárodních smlouvách a posléze i v rámci evropských harmonizačních tendencí. Čtvrtá hlava je věnována otázkám dobré víry (subjektivní) a omylu. Hlava pátá nastiňuje problematiku dobré víry fyzických a právnických osob a dobré víry při právním zastoupení. Dobrá víra a veřejné seznamy jsou tématem hlavy šesté. V sedmé hlavě se autor zabývá dobrou vírou jako právní domněnkou a pokouší se odpovědět na některé otázky související s dokazováním dobré víry v civilním procesu. Osmá hlava pojednává o významu, účelu a smyslu dobré víry, jakož i o jejím porušení (její neexistenci) a jeho právních následcích. Konečně v poslední, deváté hlavě autor rozebírá institut nabývání vlastnického práva od neoprávněného, jakožto jednu z oblastí, v níž se kategorie dobré víry významně uplatňuje.

Předně je třeba konstatovat, že *téma* předložené dizertace je v domácím právním prostředí *zcela výjimečné*. Jak sám autor v úvodu poznamenává, recentní česká právní teorie i praxe problematiku dobré víry téměř opomíjejí, ačkoli *bona fides* otázky spíše vyvolává, než aby na ně odpovídala. Již v pokusu o zásadní podchycení této dosud nezpracované materie je třeba spatřovat výrazné pozitivum práce. Autor se neomezuje na pouhý popis problémů, nýbrž dává i návod na jejich řešení. Smyslem práce evidentně není glorifikace platné právní úpravy či občasných názorů právní teorie a praxe vztahujících se k probíranému tématu. Autor se naopak na četných místech dostává do názorových střetů především s publikovanou judikaturou Nejvyššího soudu ČR a Ústavního soudu ČR, jakož i s některými názory teoretickými. Je potřeba zdůraznit, že autor svá odlišná stanoviska vždy pečlivě a obsáhle argumentuje. K tomu mu pomáhá nejen důkladné prozkoumání každého řešeného problému a schopnost abstrahovat, nýbrž i častá práce s literaturou. Jak rozsah prostudované literatury

(celkem 112 zdrojů), tak i její složení (více než třetina všech pramenů je tvořena zahraničními zdroji) dává tušit, že autor vychází při formulování svých názorů z hluboké znalosti věci.

Předkládaná práce má výbornou systematiku – od obecných výkladů se postupuje k výkladům speciálním. Autor se ve své disertaci dotknul prakticky všech základních okruhů problémů, které instituce dobré víry vyvolává. Rozbor problematických míst je pravidelně následován zaujetím jednoznačného stanoviska, nebo přinejmenším vyústí v návrh řešení.

Dizertace vykazuje výrazné komparativní rysy. To se projevuje nejen v práci s cizími právními úpravami – především potom občanskými zákoníky (např. polským, německým, rakouským, italským, maďarským, švýcarským, nizozemským, francouzským, québeckým aj.), ale i se zahraniční literaturou (zejména polskou a dále potom německou, rakouskou, francouzskou, italskou, nizozemskou, anglickou, americkou) a judikaturou. Velká pozornost je věnována rovněž mezinárodním smlouvám a harmonizačním tendencím probíhajícím na úrovni Evropské unie. Co se týká komparace v rámci českého práva, je třeba říci, že autor cituje jak starší českou doktrínu, tak i judikaturu (včetně znění právních předpisů – např. obecný zákoník občanský). V souvislosti s úvahami *de lege ferenda* je potom hlavní zájem věnován osnově nově připravovaného občanského zákoníku ČR.

Předkládaná dizertační práce splňuje veškeré předpoklady, které na ni mohou být kladeny a je z toho důvodu plně způsobilá k obhajobě.

Práce je zpracována na vysoké úrovni, velmi pečlivě a její autor prokazuje vynikající znalosti. Doporučuji práci k ústní obhajobě. Zde do diskuse navrhuji téma dobrá víra v návaznosti na dobré mravy.

V Praze dne 26.5.2008

Doc.JUDr.Josef Salač,Ph.D.